Eerste termijn Beeselse Lijst

Voorzitter,

Voor ons ligt de programmabegroting voor de jaren 2026 en verder – een begroting die een product is van zijn tijd.

Want we leven in een tijd van verandering. De druk op de woningmarkt, de overgang naar duurzame energie, de groeiende zorgvraag en de behoefte aan een sterke sociale basis raken ook onze gemeenschap. Tegelijkertijd staan de gemeentelijke financiën onder druk. De keuzes die we vandaag maken, zijn bepalend voor de veerkracht en leefbaarheid van morgen.

Dat laatste geldt overigens niet alleen voor ons, maar zeker ook voor politiek Den Haag. De Beeselse Lijst hoopt dat er na twee jaar stilstand en radicaal-rechts wanbeleid eindelijk weer een stabiele regering komt, zodat wij – en met ons heel Nederland – weer aan de toekomst kan gaan werken.

Maar laten we ons voor vandaag beperken tot waar we grip op hebben. De fractie van de Beeselse Lijst heeft met een constructieve blik naar deze begroting gekeken. We zien positieve ontwikkelingen: investeringen in de leefomgeving, aandacht voor jongeren én ouderen en stappen richting een duurzame, groene gemeente.

Maar we zien ook aandachtspunten. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen? Hoe houden we voorzieningen betaalbaar én toegankelijk? Hoe blijven we investeren zonder toekomstige generaties op te zadelen met schulden?

Tegelijkertijd realiseren we ons dat het komende jaar een verkiezingsjaar is. Deze begroting is daardoor behoudend. En dat is terecht. Een nieuwe raad moet ook de kans en de ruimte krijgen om haar ideeën voor de komende raadsperiode uit te werken.

Voorzitter, voordat we vooruitkijken naar het komende begrotingsjaar is het goed om kort stil te staan bij de afgelopen drieënhalf jaar.

In de afgelopen raadsperiode zijn binnen het college een aantal wisselingen geweest. We zijn inmiddels toe aan onze derde burgemeester en ook binnen het team van wethouders was er sprake van een tijdelijke vervanging. Het is goed om te zien hoe deze overgangen soepel zijn verlopen. Onze complimenten aan de ambtelijke organisatie voor de flexibiliteit die dit van hen heeft gevraagd.

De samenwerking tussen de Beeselse Lijst, het CDA en de VLP heeft geresulteerd in een stabiele en constructieve coalitie. Samen Verder, als enige oppositiepartij, heeft zich gedurende de zittingsperiode positief-kritisch opgesteld.

Dit alles heeft geleid tot resultaten.

Na een zorgvuldig proces waarin we intensief in gesprek zijn gegaan met inwoners, ondernemers, verenigingen en belangenorganisaties, hebben we onze toekomstvisie “*Leef Beesel 2050*” vastgesteld. In deze visie hebben we bepaald wat voor gemeente we in de toekomst willen zijn.

We werken hard aan de Omgevingsvisie, waarin we de ruimtelijke kaders vastleggen voor die toekomst. Onderdelen hiervan zijn onder andere de Woonzorgvisie, onze bouwambities

en de richtlijnen voor nieuwbouw, waarmee we inzetten op een versnelling van woningbouw en bedrijvigheid. Diverse bouwprojecten en planontwikkelingen bevinden zich momenteel in de voorbereiding of zijn al in de realisatiefase.

Daarnaast zijn er belangrijke besluiten genomen met betrekking tot het Integraal Kindcentrum en gemeenschapshuis De Schakel. Deze ontwikkelingen markeren belangrijke stappen in de verdere sociale en maatschappelijke versterking van onze kernen. Binnen deze multifunctionele gebouwen komen inclusiviteit, duurzaamheid, samenwerking en toegankelijkheid op een tastbare wijze samen.

Ook hebben we het mobiliteitsplan vastgesteld. Daar hebben we wat hordes – of eigenlijk drempels – voor genomen. Het is goed dat we hier als raad druk achter hebben gezet. Nu ligt er een blauwdruk van hoe we in de toekomst in onze gemeente op weg gaan. U gaat het komende jaar aan de slag met een parkeeronderzoek. Hierover hebben wij de volgende vraag aan zowel uw college als de overige fracties: hoe denkt u erover om in dit onderzoek het effect van betaald en vergund parkeren mee te nemen? Dat zou namelijk kunnen helpen bij het halen van de doelen in het mobiliteitsplan.

Het thema Sint-Joris en de Draak leeft in onze gemeente. Dat zien we terug aan nieuwe fiets- en wandelroutes met meer en betere rustplekken. Daarnaast is dankzij een lening van onze gemeente de bouw van de binnenspeeltuin op Drakenrijk gestart. Ook maken we werk van de Europese Culturele Route. Wie had ooit kunnen bedenken dat het Draaksteken tot dit alles zou leiden!

Op cultureel gebied was er meer: wat te denken van het vieren van 750 jaar Beesel. Mooi om te zien dat dit initiatief van de Beeselse Lijst zoveel aandacht heeft gekregen in onze gemeenschap. Van jong tot oud, iedereen vierde mee.

We zijn van afvalinzamelaar veranderd. We zijn nu deelnemer in RD Maasland. Op deze manier houden we de afvalverwerking betaalbaar en gaan we waardevolle grondstoffen nog beter scheiden. We kijken uit naar hoe zich dit de komende tijd verder gaat ontvouwen. Feit blijft wel: als we weer voor een commerciële partij hadden gekozen, dan was het zeker eens zo duur geworden.

Voorzitter, we keren terug naar de begroting van 2026. Hoewel het vandaag vooral om de centen gaat het ook om de kwaliteit die wij als gemeente willen leveren. Hoewel centen daarvoor onmisbaar zijn, vertellen die niet het hele verhaal.

We krijgen een sluitende begroting gepresenteerd. Ja, u hoort het goed: een sluitende begroting. En zo geven we het Rijk haar zin. Het moge inmiddels duidelijk zijn hoe de Beeselse Lijst daarover denkt.

Ook aangezien het zogenaamde “ravijnjaar” is uitgesteld tot 2028. Dat betekent dat onze gemeente in 2026 en 2027 nog voldoende geld ontvangt vanuit het Rijk om haar taken te blijven uitvoeren. Zoals het er nu naar uitziet valt die steun in 2028 alsnog weg. Dit heeft gevolgen voor onze financiële planning: vanaf dat jaar kunnen we geen sluitende begroting meer opstellen, wat betekent dat onze uitgaven en inkomsten dan niet meer in balans zijn.

Onze ervaring leert dat het goed mogelijk is dat het Rijk in 2028 alsnog over de brug komt, zoals eerdere jaren ook is gebeurd. Maar op dit moment is dat nog onzeker en we kunnen daar dus niet op rekenen.

Daarom roepen wij het college op om de mogelijkheden te onderzoeken mocht het Rijk niet over de brug komen. Dit moeten we voorblijven. Hiervoor hebben wij als raad tijdig inzicht

nodig in mogelijke bezuinigingen. Wat is de impact op onze organisatie en onze inwoners voor het op peil kunnen houden van onze voorzieningen en dienstverlening? Wij hebben hiervoor een motie voorbereid.

Hoewel we de komende jaren minder ruimte hebben in het financieren van onze ambities, betekent dit niet dat ambities klakkeloos aan de kant moeten worden geschoven. Juist de komende periode is het belangrijk om – als er keuzes gemaakt moeten worden – de keuzes te maken die de meeste kwaliteit toevoegen aan onze gemeenschap.

Zetten we onze middelen wel efficiënt in? Er wordt vaak een breed palet aan acties ondernomen ter ondersteuning van een doel, maar voegt elke afzonderlijke actie ook daadwerkelijk iets toe? College, onderzoek eens of we door optimalisatie met minder middelen toch het gewenste doel kunnen bereiken. Ook hiervoor hebben we een motie voorbereid.

Neem bijvoorbeeld de taken die voortvloeien uit de WMO. Deze leggen voor meer dan de helft beslag op onze inkomsten uit het gemeentefonds. Laat duidelijk zijn: we streven ernaar een gemeente te zijn die kwaliteit wil voor al onze inwoners. Tegelijkertijd moeten we realistisch zijn en bepalen wanneer ‘goed’ echt ‘goed’ genoeg is. Het is belangrijk om hierin een evenwicht te vinden en niet uit de pas te lopen met omliggende gemeenten. Daarom is het verstandig om nogmaals te kijken naar waar we mogelijke besparingen kunnen realiseren.

U merkt: wij zijn kritisch op onze uitgaven. Dat brengt ons bij het nieuwe ventilatiesysteem voor sporthal De Schans. De Beeselse Lijst heeft in de begroting gezien dat er honderdduizend euro is opgenomen voor het vervangen van het ventilatiesysteem in het oudste deel van sporthal De Schans. Natuurlijk vinden ook wij goed onderhoud en een gezonde sportomgeving belangrijk. Maar wat ons opvalt, is dat deze investering niet in het gebouwenbeheerplan staat en zonder onderbouwing in de begroting is opgenomen. Voor een uitgave van deze omvang hoort een apart, goed onderbouwd raadsbesluit te komen – niet enkel via de begroting. We hebben hiervoor een amendement voorbereid.

Ik noemde eerder al ‘optimalisatie’. Hierover gesproken: binnen de Gemeente Beesel werken we al enkele jaren datagedreven. Het is goed dat er hiervoor een gemeentelijke datastrategie wordt opgesteld. Wij zien kansen om data beter te benutten voor beleidsmonitoring en dienstverlening enerzijds en het creëren van transparantie en verantwoording anderzijds. Echter, de raad is hierbij kaderstellend aan zet. Het zou niet nodig moeten zijn, maar met een motie roepen wij op om de datastrategie door de raad vast te laten stellen.

Voorzitter, graag vervolg ik mijn verhaal in de richting van woningbouw. Ik gaf aan het begin van mijn termijn al aan dat een hoop bouwplannen in uitvoering zijn in onze gemeente. Wat de Beeselse Lijst betreft een goede ontwikkeling. Dat de afdeling Ruimtelijke Ordening weer op sterkte is helpt daar uiteraard ook bij. Dat moeten we zo houden. Wij juichen dan ook toe dat er tijdelijk een functie in dit team wordt toegevoegd om een nieuwe kracht goed in te werken.

Qua bouwplannen hebben we het al enkele jaren over ontwikkelingen in het beschermd dorpsgezicht Beesel. Dat beschermd dorpsgezicht heeft deze raad in 2009 aangewezen op basis van een onderzoeksrapport van het Gelders Genootschap. Dat is al zo lang geleden: de portefeuillehouder verantwoordelijk voor ruimtelijke ontwikkeling zat destijds pas net in de raad!

Alle gekheid op een stokje: er zijn in de tussentijd al een hoop wijzigingen en toevoegingen geweest in het beschermd dorpsgezicht. Dat onderzoeksrapport – en daarmee het omgevingsplan – is dus niet meer actueel. Om die reden stellen wij voor om een nieuw onderzoek te doen naar het beschermd dorpsgezicht Beesel.

Want voorzitter, zoals het nu gaat rondom het Beschermd dorpsgezicht is niet houdbaar. Het huidige omgevingsplan biedt ruimte aan inconsequent handelen. Om de kwaliteit én de leefbaarheid in het beschermd dorpsgezicht Beesel te bewaken, is actualisatie noodzakelijk. Dat doen we op de korte termijn door de toevoeging van nadere beleidsregels, die op een later moment verwerkt worden in het nieuwe Omgevingsplan. We hebben hiervoor een amendement voorbereid.

Voorzitter, we bouwen door. Al die bouwplannen hebben natuurlijk ook straten nodig om de huizen te kunnen bereiken. Die straten hebben vervolgens een naam nodig. Graag doen wij een suggestie voor de naam van één van die straten. Dat zit zo: we hebben inmiddels al 6 jaar een strategisch partnerschap met onze buurgemeente *Brüggen*. We willen dat symbolisch verankeren door een straat te vernoemen naar onze partner aan de Duitse kant van de grens. We dienen hiervoor een motie in.

Als laatste willen wij nog een punt maken over handhaving. De vraag is eigenlijk: hoe verlagen we de druk op onze handhaving? Een optie is dan om meer handhavers aan te nemen, maar je kunt ook kijken hoe je in kunt zetten op preventie door zaken anders aan te pakken. We willen op dit gebied twee vliegen in één klap slaan, omdat we dit koppelen aan hulp voor onze kwetsbaarste inwoners.

Regionaal zijn we namelijk een traject begonnen in het kader van ‘vroegsignalering en opvolging in de wijk’. Hiervoor zal een maatschappelijk interventieteam worden ingesteld om gezamenlijk te werken aan de regionale maatschappelijke opgaven rond mensen met onbegrepen gedrag. Een pilot hiervoor moet begin 2026 van start gaan. Met een motie willen wij het college oproepen om vol in te zetten op de aanwijzing van Beesel tot pilotgemeente.

Voorzitter, ik ga afsluiten. Zoals ik al eerder heb toegelicht, is er in de afgelopen periode veel werk verzet. Tal van ambities en doelstellingen zijn in gang gezet of inmiddels gerealiseerd. Tegelijkertijd is duidelijk geworden dat we de komende jaren kritisch moeten zijn ten aanzien van het formuleren van nieuwe ambities en de wijze waarop deze financieel kunnen worden gedragen.

Op die manier kan ook de nieuwe raad blijven beschikken over voldoende ruimte om een zelfstandige gemeente Beesel te blijven. Zowel nu als in de toekomst!

Toet zoeëver de biedrage van de Bezelse Lieës in de ieërste termieën.